

мътъ на Лудовика XIV. билъ много по-жестокъ отъ оня на Фердинанда II, обаче нито Ив. Грозни, нито Лудовикъ XIV. не е причинилъ неизцѣрими рани на своя народъ, защото единиятъ е русинъ, а другиятъ е французинъ; наопаки, тѣ принесли въ извѣстно отношение даже и полза на своитѣ народи. А пъкъ това, което е ставало въ Чехия слѣдъ бѣлогорската битка, бѣше зло непоправимо, понеже всичката власт паднала въ рѣцѣтъ на единъ чужденецъ и домашното население се осжда за винаги въ една позорна зависимость отъ своя непримиримъ врагъ, който не ше да пощади нито вѣрата, нито народността на побѣдения народъ, понеже той самъ има друга вѣра и друга народность“.

Всичкитѣ мѣрки, които се взематъ отъ сега за напредъ въ управлението на покорената страна, сж диктувани отъ единъ принципъ: омраза противъ чешкитѣ еретици и чешката народность. Рескрипти, манифести, прикази и тѣй наречени „патенти“ (обявления), единъ по-жестокъ отъ другия, се надпрѣварватъ въ прѣчистването на злочестата страна отъ тѣзи два „опасни“ елемента. Най-жестокиятъ отъ всичкитѣ тѣзи рескрипти е билъ този отъ 31. юлий 1627. год., съ който се заповѣдва на всичкитѣ кралевски поданици или да станатъ католици, или да се изселятъ. Всичката почти чешка интелгенция на брой 36,000 сѣмейства, напуснала тогава отечеството си, за да търси ново въ чужбина. Между емигрантитѣ се намиралъ сжщо „учителтъ на народитѣ“ Янъ Амосъ Коменски.

Между това, докато въ Прага на голѣмата площадь прѣдъ градския домъ при безчеловѣчни изтезания слагатъ главитѣ си на ешафота виновницитѣ на възстанието, съ други рескрипти и прикази се конфискуватъ повече отъ $\frac{2}{3}$ отъ всичкитѣ недвижими имоти на чешката аристокрация и били подарени на разни чужденци — авантюристи за направенитѣ на краля услуги въ врѣме на войната противъ възстаницитѣ, или пъкъ сж били продадени за нишожна цѣна на мѣнастири и разни италианци, испанци, нѣмци и др. Съ друга една наредба нѣмскиятъ езиъ се въвежда като равноправенъ съ чешкия тоже въ сейма — за пръвъ пжтъ откакъ е сжществувалъ въобще чешкиятъ сеймъ! Съ една рѣчь: Чешкото кралевство, което до 1620. год. е било въ административно отношение класово — аристократическо, по вѣрата си хуситически — протестантско, по езика си чешко, слѣдъ тази дата се обрѣща на абсолютистическо, католическо и нѣмско — чешко, но съ какви жертви материални и морални, съ какви прѣслѣдвания!!

Каквото е пощадила грабителската ржка на жестокия побѣдителъ, това било униожено отъ външни неприятели въ 30 годишната война, която била послѣдствие на чешкото възстание. Опустошението на страната, което е послѣдвало слѣдъ тази война, било толкова голѣмо, што отъ 3 милиона население сж останали само 800,000 души; стотини села или сѣвсѣмъ изчезнали отъ повърхността на земята, или пъкъ останали безъ население. Въ запусѣлитѣ села и градове сж били докарани отъ новитѣ имъ господари нови жители нѣмци.